

RAADSINFORMATIEBRIEF

Onderwerp:	DeurneBeterBuitengebied no. 2; Aanvullende informatie over agrarische woningen, waaronder speciaal de plattelandswoning en '19 maart 2000'.
Registratienummer:	00537534
Datum:	12 maart 2015
Portefeuillehouder:	N.G.J. Lemlijn
Steller:	W. de Ridder
Numer:	RIB-NL-1508

Geachte heer, mevrouw,

Zoals toegezegd in de commissie Ruimte en Economie van 3 februari 2015 vindt u hierbij aanvullende informatie over de reikwijdte van de Wet plattelandswoningen en werking van '19 maart 2000'.

Daarnaast vindt u twee notities van de ODZOB over een uitspraak van de Raad van State, die op 4 februari 2015 werd gedaan. Deze uitspraak is van invloed op de werking van de Wet plattelandswoning, vandaar dat het effect ervan op de Wet is onderzocht en bij deze aan u wordt voorgelegd.

Wethouder Nicole Lemlijn

**Aanvullende informatie over
agrarische woningen waaronder speciaal
de plattelandswoning en '19 maart 2000'**

Nummer 2, maart 2015.

Wethouder: Nicole Lemlijn

**Stellers: Inge Claessens, Marcel van der Heijden (ODZOB),
Wendela de Ridder**

Notities ODZOB: Fred Stouthart

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
DEEL 1: GEURGEVOELIGHEID VAN DE (VOORMALIGE) AGRARISCHE BEDRIJFSWONING	
1.1 De woning op het perceel van het agrarisch bedrijf	5
1.2 De woning op het perceel van een ander agrarisch bedrijf	5
1.3 De woning op een perceel van een voormalig agrarisch bedrijf	6
1.4 Samenvattend, ingeval een omliggende veehouderij wil uitbreiden	7
1.5 Hoe wordt geur beoordeeld als iemand een woning wil bouwen op een kavel waar op of na 19 maart 2000 een veehouderij in werking was?	7
DEEL 2. WAT MAG WEL EN NIET ALS HET GAAT OM BEWONING VAN EEN AGRARISCHE BEDRIJFSWONING?	
2.1 Bewoning bij het eigen agrarisch bedrijf, bedrijf wordt voortgezet door een ander	8
2.2 Bewoning bij het eigen voormalige agrarisch bedrijf	9
2.3 Burgerbewoning zonder agrarisch bedrijf	9
2.4 Burgerbewoning bij een werkend agrarisch bedrijf	10
2.5 Beëindiging van het bedrijf op het kavel waar de woning plattelandswoning geworden is	10
2.6 Conclusie	11
DEEL 3: UITSPRAAK RAAD VAN STATE PLATTELANDSWONING WEERT	
3.1 De zaak en de uitspraak	12
3.2 Conclusies en effecten van de uitspraak	12
3.3 Kanttekeningen	13
BIJLAGEN: NOTITIES ODZOB van 3 en 11 maart 2015 “Consequenties uitspraak RvS 4 februari 2015 over plattelandswoningen”	

Inleiding

Deze raadsinformatiebrief is onderverdeeld in drie delen. Ten eerste wordt ingegaan op de geurgevoeligheid van de (voormalige) agrarische bedrijfswoning en '19 maart 2000': wat houdt dit in en in welke situaties is dit van toepassing? Daarna wordt een aantal scenario's weergegeven, met betrekking tot bewoning van een (voormalige) agrarische bedrijfswoning door iemand, die niet (meer) aan het bedrijf verbonden is.

Als laatste vindt u een analyse van de uitspraak van de Raad van State over een plattelandswoning in Weert. De notitie die de ODZOB hierover heeft opgesteld is als aparte bijlage bijgevoegd.

Deze notitie is geschreven vanuit het perspectief van de agrarische woning en de plattelandswoning. Daarom wordt gesproken over 'woningen', daar waar in juridische zin 'geurgevoelige objecten' worden bedoeld. Dit is gedaan om de leesbaarheid te verbeteren. Dat wat voor woningen geldt in de regelgeving met betrekking tot 19 maart 2000, geldt ook voor alle overige geurgevoelige objecten.

DEEL 1: GEURGEVOELIGHEID VAN DE (VOORMALIGE) AGRARISCHE BEDRIJFSWONING

1.1 De woning op het perceel van het agrarisch bedrijf

Een woning op het perceel van het agrarisch bedrijf, die wordt bewoond door iemand die bij het agrarisch bedrijf betrokken is, wordt vanuit de Wet geurhinder en veehouderij niet gezien als geurgevoelig object. Deze woning kan geen belemmering opleveren bij uitbreiding van het agrarisch bedrijf.

Die betrokkene kan de boer zelf zijn, maar ook een werknemer of iemand, die systemen controleert of mede zorg draagt voor de dieren. Betrokkenheid kan op allerlei manieren en is niet beperkt door financiële verplichtingen.

Een woning op het perceel van het agrarisch bedrijf, die bestemd is als bedrijfswoning en wordt bewoond door iemand die niet bij het agrarisch bedrijf betrokken is, wordt wel gezien als geurgevoelig object. Feitelijk wordt dan de woning gezien als burgerwoning en als zodanig getoetst. Dat kan betekenen, dat het agrarisch bedrijf een belemmering van deze woning ondervindt op het moment dat deze voornemens is uit te breiden en een omgevingsvergunning onderdeel milieu aanvraagt.

De Wet plattelandswoning regelt, dat een dergelijke woning bij aanduiding als plattelandswoning de geurbescherming heeft als ware het de agrarische bedrijfswoning die bij het werkende agrarische bedrijf hoort. Op het gebied van geur zal bij uitbreiding van het agrarisch bedrijf de plattelandswoning met betrekking tot geur geen belemmering zijn.

De Wet plattelandswoning heeft dus alleen betrekking op de geurbescherming van de woning op hetzelfde bouwvlak van het werkende agrarische bedrijf.

Als een woning niet behoort tot een werkend agrarisch bedrijf, dan kan deze woning niet worden aangeduid als plattelandswoning, ook al is de woning in het bestemmingsplan aangeduid als agrarische bedrijfswoning.

1.2 De woning op het perceel van een ander agrarisch bedrijf

Een agrarische bedrijfswoning die bij een agrarisch bedrijf hoort, wordt voor een ander agrarisch bedrijf gezien als een geurgevoelig object. Voor de woning bij een ander agrarisch bedrijf gelden echter geen geurnormen, maar vaste afstandsnormen als er wordt getoetst op geurbelasting.

Wordt deze woning bewoond door mensen, die niet bij het agrarisch bedrijf op datzelfde perceel zijn betrokken, dan geldt voor een ander agrarisch bedrijf in de omgeving dat wil uitbreiden, dat deze woning wordt gezien als bedrijfswoning.

Als een agrarische bedrijfswoning dus wordt bewoond door mensen, die niet bij het agrarische bedrijf op het eigen perceel betrokken zijn, dan wordt bij ontwikkeling van het agrarische bedrijf op het eigen perceel deze woning getoetst aan feitelijk gebruik. Dit is dus burgerbewoning, waarvoor toetsing aan de Wet geurhinder en veehouderij geldt.

Als een agrarische bedrijfswoning wordt bewoond door mensen, die niet bij het agrarische bedrijf op het eigen perceel betrokken zijn, dan wordt bij ontwikkeling van een ander agrarisch bedrijf uitgegaan van de bestemming van de woning, zoals deze is opgenomen in het bestemmingsplan. Dat is dus agrarische bedrijfswoning, waarvoor een vaste afstand geldt, ook als het gaat om intensieve veehouderij.

1.3 De woning op een perceel van een voormalig agrarisch bedrijf

Een woning op een perceel van een voormalig agrarisch bedrijf kan niet worden aangeduid als plattelandswoning. Dat staat de Wet plattelandswoning niet toe. Deze is alleen van toepassing op woningen bij werkende agrarische bedrijven.

Voor woningen op een perceel van een voormalig agrarisch bedrijf wordt echter bij ontwikkeling van een andere veehouderij gekeken of op 19 maart 2000 een milieuvergunning voor het voormalig agrarische bedrijf aanwezig was.

Er zijn dan drie situaties mogelijk:

1. woningen die vóór 19 maart 2000 hebben opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij of
2. woningen die op of na 19 maart 2000 hebben opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij of
3. woningen die op of na 19 maart 2000 zijn opgericht op een kavel waar vóór of op 19 maart 2000 een veehouderij in werking was.

Let op: de Wet geurhinder en Veehouderij is niet van toepassing bij aanvragen voor het oprichten van geurgevoelige objecten. Deze wet geeft alléén een toetsingskader voor oprichten of uitbreiden van veehouderijen.

Ad. 1 bedrijfswoningen die voor 19 maart 2000 niet meer behoorden bij een veehouderij

In de Wet geurhinder en veehouderij worden deze woningen gelijk gesteld aan andere woningen die nooit hebben behoord bij een veehouderij. Bij een uitbreiding van een veehouderij in de omgeving moet ten aanzien van deze objecten worden getoetst aan de wettelijke geurnormen zoals gesteld in de Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Deurne.

Ad. 2 bedrijfswoningen die op of na 19 maart 2000 behoorden bij een veehouderij

Een agrarische bedrijfswoning van een (voormalig) agrarisch bedrijf, die op of na 19 maart 2000 nog wel behoorde tot een werkende veehouderij, wordt bij uitbreiding van een nabijgelegen veehouderij niet getoetst op geurbelasting (Ou). Voor deze woning wordt een minimale vaste afstand gehanteerd tussen dat geurgevoelig object behorende bij een veehouderij en de uitbreidende veehouderij (artikel 3, lid 2 Wgv). Ook al is het agrarisch bedrijf dus inmiddels gestopt, als dit nog wel in werking was op of na 19 maart, dan geldt bij uitbreiding van een andere veehouderij alleen de vaste afstand.

- a. Als de agrarische bedrijfswoning binnen de bebouwde kom ligt, moet de afstand tussen de gevel van die woning en ieder emissiepunt van de uitbreidende veehouderij minimaal 100 meter zijn.

- b. Als de agrarische bedrijfswoning buiten de bebouwde kom ligt, moet de afstand tussen de gevel van die woning en ieder emissiepunt van de uitbreidende veehouderij minimaal 50 meter zijn.

Ad. 3 Woningen gebouwd op of na 19 maart 2000, op een kavel, waar vóór die datum een veehouderij in werking is.

Voor woningen die op of na 19 maart 2000 gebouwd zijn op een kavel waar vóór of op die datum een veehouderij in werking was, geldt een vergelijkbare bescherming als onder Ad. 2 beschreven. Ook voor deze woningen wordt dus niet op geurbelasting getoetst, maar zijn dezelfde minimale afstanden vastgesteld. Dit is zo bepaald in artikel 14, lid 2 van de Wgv.

1.4 Samenvattend, in het geval een omliggende veehouderij wil uitbreiden:

Een woning, die op een kavel staat waar op 19 maart 2000 een veehouderij in werking was, is wel een geurgevoelig object in de zin van de Wgv, maar de bescherming van die woning tegen geur is afwijkend geregeld als een omliggende veehouderij wil uitbreiden. Deze omliggende veehouderij mag dan qua geur uitbreiden als de afstand tussen de gevel van de woning en elk emissiepunt van de veehouderij minimaal 50 meter (buiten de bebouwde kom) dan wel 100 meter (binnen de bebouwde kom) is. Dit zijn dezelfde normen voor agrarische woningen die bij een werkend agrarisch bedrijf horen.

Het is dan niet van belang door wie deze woning bewoond wordt: bedrijfsmatig door een andere veehouder, bedrijfsmatig door een niet-veehouder of door een burger.

1.5 Hoe wordt geur beoordeeld als iemand een woning of een ander geurgevoelig object wil bouwen op een kavel waar op of na 19 maart 2000 een veehouderij in werking was?

Als iemand een woning wil bouwen op een kavel waar op of na 19 maart 2000 een veehouderij in werking was, dan gelden er regels voor de beoordeling van het leefklimaat ter plaatse van die woning.

Er moet aan 2 voorwaarden voldaan worden:

1. Een woning mag dan op die kavel gebouwd worden als de minimale afstand tussen de gevel van het geurgevoelig object en de grens van het bouwvlak van een omliggende veehouderij minimaal 50 meter (buiten de bebouwde kom) of minimaal 100 meter (binnen de bebouwde kom) is. In zo'n situatie wordt uitgegaan van de grens van het bouwvlak, omdat het geurgevoelig object ook in de toekomst een uitbreiding van de veehouderij niet mag belemmeren. De grens van het bouwvlak is dan de te respecteren maximale uitbreidingsmogelijkheid van de veehouderij. Deze beoordeling wordt de omgekeerde werking genoemd.
2. Aangetoond moet zijn dat een acceptabel woon- en leefklimaat ter plaatse van de woning gewaarborgd is. De hoogte van de achtergrondgeurbelasting bepaalt of hieraan wordt voldaan. De achtergrondgeurbelasting is het totaal van alle geur afkomstig van veehouderijen in een cirkel van 2 kilometer rondom het op te richten object. Afhankelijk van de omgeving (kern, kernrandzone, buitengebied) is in de gebiedsvisie bepaald welke achtergrondgeurbelasting als "acceptabel" wordt aangeduid.

DEEL 2. WAT MAG WEL EN NIET ALS HET GAAT OM BEWONING VAN EEN AGRARISCHE BEDRIJFSWONING?

2.1 Bewoning bij het eigen agrarisch bedrijf, bedrijf wordt voortgezet door een ander

Een agrarisch ondernemer stopt met zijn bedrijf en het agrarische bedrijf wordt voortgezet door een ander.

- a. Kan hij in zijn woning blijven wonen?
- b. Kan hij zijn woning verkopen?

Ad a. Ja, een voormalig ondernemer kan een vrijstelling op grond van het bestemmingsplan vragen om de oorspronkelijk bijbehorende woning te bewonen, zonder dat hij nog een relatie met het bedrijf heeft (42.8 van de Tweede Herziening bestemmingsplan Buitengebied).

Ad b. Ja, maar alleen aan diegene die het bijbehorende bedrijf runt of op een andere wijze met het bedrijf verbonden is, want het is een bedrijfswoning gebleven. De vrijstelling is persoonsgebonden.

Uit de redactie van de bepaling blijkt niet dat de vrijstelling maar eenmalig aan de rustende boer kan worden toegekend. Dat heeft tot gevolg dat ook een opvolgend koper op enig moment aan de voorwaarden voor verkrijging van de vrijstelling kan voldoen. Dit is niet de oorspronkelijke bedoeling geweest. Dat leiden wij af uit het feit dat in het bestemmingsplan Buitengebied 2007 in artikel 3.8.3. is opgenomen dat het niet in strijd met het bestemmingsplan is om de bedrijfswoning te gebruiken voor burgerbewoning als dat maar gebeurt door de voormalige agrariër, de stoppende agrariër of door eenieder die op 5 juli 2005 het pand al bewoonde (hier wordt de rustende boer bedoeld).

In de Tweede herziening bestemmingsplan Buitengebied is een gelijkkluidende bepaling opgenomen in artikel 3.5.3 ten aanzien van de rustende boer. Daaruit leiden wij af, dat het niet meer de bedoeling kán zijn dat “een burger” die niet aan deze voorwaarden voldoet, tóch via de vrijstelling op grond van 42.8 in een bedrijfswoning mag wonen. In artikel 42.8 ontbreekt namelijk de verwijzing dat ook voldaan moet worden aan artikel 3.5.3.

Aangezien het om een vrijstelling gaat, heeft het college de bevoegdheid en verplichting om alle betrokken belangen af te wegen. Indien een aanvraag op grond van 42.8 ingediend zou worden, zal meegenomen worden dat het verlenen van vrijstelling niet gewenst is, gezien de oorspronkelijke doelstellingen rondom “de rustende boer” (artikel 3.5.3).

In de Derde herziening van het bestemmingsplan Buitengebied zal een en ander aangepast worden.

Dit soort woningen komen volgens de Wet plattelandswoning in aanmerking voor de aanduiding plattelandswoning.

2.2 Bewoning bij het eigen voormalige agrarisch bedrijf

Een agrarisch ondernemer stopt met zijn bedrijf; het bedrijf wordt niet voortgezet door een ander.

- a. Kan hij in zijn woning blijven wonen?
- b. Kan hij zijn woning verkopen?

Ad a. Ja, een voormalig ondernemer kan een vrijstelling op grond van het bestemmingsplan vragen om de oorspronkelijk bijbehorende woning te bewonen, zonder dat hij nog een relatie met het bedrijf heeft (42.8 van de Tweede Herziening bestemmingsplan Buitengebied).

Ad b. Ja, verkoop aan een niet-agrarisch ondernemer kan na bestemmingsplanwijziging. Afhankelijk van de locatie waar deze situatie zich voordoet, kan de koper een bestemmingsplanwijziging vragen om de agrarische bestemming te wijzigen in een woonbestemming. Als het om een locatie in het LOG gaat, dan is omschakelen naar een woonbestemming niet mogelijk, omdat het LOG primair bedoeld is voor agrarische ontwikkelingen.

Verkopen aan een agrarisch ondernemer is mogelijk indien deze ook weer gebruik gaat maken van de agrarische bestemming en het bedrijf weer opstart.

2.3 Burgerbewoning zonder agrarisch bedrijf

Een burger woont in een agrarische bedrijfswoning en het bedrijf wat er ooit was, is geheel weg.

- a. Kan hij in zijn woning blijven wonen?
- b. Kan hij zijn woning verkopen?

Ad a. Afhankelijk van de locatie waar deze situatie zich voordoet, kan die burger een bestemmingsplanwijziging vragen om de agrarische bestemming te wijzigen in een woonbestemming. Vanuit de Verordening ruimte 2014 is er de verplichting om – zodra een bestemming wijzigt - overtollige bebouwing te slopen. Als het om een locatie in het LOG gaat, dan is omschakelen naar een woonbestemming niet mogelijk, omdat in het LOG primair bedoeld is voor agrarische ontwikkelingen. Dat wil niet zeggen dat de bewoner zijn huis moet verlaten.

Ad b. Ja, mits de bestemming gewijzigd kan worden. Zie 2.3 ad a.

Voor een aantal verkopers leidt dat momenteel tot problemen omdat sommige locaties in het LOG niet meer geschikt zijn als agrarische locatie, terwijl niet-agrariërs er feitelijk niet mogen wonen.

Verkopen aan een agrarisch ondernemer is mogelijk indien deze ook weer gebruik gaat maken van de agrarische bestemming en het bedrijf weer kan opstarten. Let wel: de gemeente heeft geen zeggenschap over privaatrechtelijke transacties. Verkoop van een agrarische bedrijfswoning aan een volgende persoon heft het strijdig gebruik van de woning – en daarmee de aanduiding in het bestemmingsplan als agrarische bedrijfswoning – niet op.

De Wet plattelandswoningen is niet van toepassing op de situaties beschreven onder 2.2 en 2.3. Deze wet biedt ook geen oplossing voor dit soort situaties, waar in het verleden het agrarische bedrijf beëindigd of zelfs gesloopt is en de woning inmiddels bewoond wordt door een ander dan de rustende boer.

2.4 Burgerbewoning bij een werkend agrarisch bedrijf

Een burger woont in een agrarische bedrijfswoning en het bedrijf op het perceel is nog in werking.

- a. Kan hij in zijn woning blijven wonen?
- b. Kan hij zijn woning verkopen?

Ad a. Dit is de situatie waarvoor de Wet plattelandswoning is vastgesteld. Als de woning wordt aangeduid als “plattelandswoning”, dan voldoet de bewoning aan het bestemmingsplan. Tevens is dan geregeld dat de woning voor geluid en geur niet beschermd wordt tegen het agrarische bedrijf op hetzelfde perceel. Die woning kan het bedrijf dan in eventueel gewenste ontwikkelingen niet belemmeren qua geur en geluid.

Ad b. De woning kan verkocht worden. De status van plattelandswoning is verbonden met de woning, niet met de bewoner. Het regime wijzigt niet door een eventuele verkoop aan een ander.

2.5 Beëindiging van het bedrijf op het kavel waar de woning plattelandswoning geworden is

Opgemerkt wordt dat in de Wet plattelandswoning niets is geregeld in het geval een woning deze status heeft en het bijbehorende bedrijf (jaren) later alsnog stopt. Ook dit is een voorstelbare situatie.

De bewoner van de plattelandswoning blijft afhankelijk van de eigenaar van het bedrijf op zijn eigen kavel. Besluit deze tot beëindiging van het bedrijf, dan heeft de eigenaar (bewoner) van de woning het planologische probleem, dat hij in strijd met het bestemmingsplan de woning bewoont. De woning is qua bestemmingsplan nl. bedrijfswoning gebleven. Bovendien staan er stallen leeg, waarvoor niemand sloopverplichting heeft. Het risico is dat op langere termijn verpaupering van de stallen optreedt.

Deze strijdigheid kan worden opgelost als de agrarisch bestemming kan worden omgezet naar een woonbestemming. Ook dan geldt, dat als een omliggend bedrijf een omgevingsvergunning activiteit milieu aanvraagt, dat deze woning als een voormalige bedrijfswoning (regelgeving 19 maart 2000) bij een veehouderij beoordeeld moet worden.

De fiscale consequenties voor de eigenaar van omzetting van plattelandswoning (bestemming agrarische bedrijfswoning) naar burgerwoning zijn onbekend.

Uit vorenstaande blijkt dat een aanduiding plattelandswoning in elk geval geen oplossing voor de langere termijn is, niet qua planologie en evenmin qua beoordeling van milieutechnische aspecten.

2.6 Conclusie

De Wet plattelandswoning is van toepassing op:

- woningen bij een werkend agrarisch bedrijf,
- die binnen hetzelfde bouwvlak liggen.

De beoordeling vanuit de regelgeving van '19 maart 2000' is van toepassing op:

- woningen die op een ander bouwvlak liggen waar geen werkend agrarisch bedrijf meer is
- en het effect ervan op de toetsing van milieuaanvragen van andere agrarische bedrijven.

DEEL 3: UITSPRAAK RAAD VAN STATE PLATTELANDSWONING WEERT

3.1 De zaak en de uitspraak

Daags na de vergadering van de Commissie Ruimte en Economie op 3 februari 2015, waarin het voorstel over plattelandswoningen behandeld werd, heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak een belangrijke uitspraak gedaan (gemeente Weert) over de beoordeling van de luchtkwaliteit ter plaatse van de plattelandswoning. Conclusie van die uitspraak is dat bij het verlenen van een omgevingsvergunning waarbij een aanduiding plattelandswoning wordt toegekend getoetst moet worden aan artikel 5.16 van de Wet milieubeheer, zijnde kort gezegd: luchtkwaliteitseisen.

“In artikel 5.19 eerste lid van die wet is bepaald dat in beginsel de luchtkwaliteit in alle agglomeraties en zones beoordeeld moet worden. In het tweede lid van genoemd artikel 5.19 is een aantal uitzonderingen hiervoor opgenomen. Het perceel met de woning die als plattelandswoning is bestemd valt echter niet onder deze uitzonderingen omdat die op grond van Europese regelgeving niet aangemerkt kan worden als een arbeidsplaats (waarvoor andere regels gelden).

Dat de woning op grond van het bestemmingsplan door een derde bewoond mag worden en voor toepassing van de Wabo wordt beschouwd als onderdeel van de inrichting zoals is bepaald in artikel 1.1a van de Wabo, doet daaraan niet af.

De gemeenteraad heeft zich ten onrechte op het standpunt gesteld dat bij het eventueel verlenen van een omgevingsvergunning voor de varkenshouderij luchtkwaliteit ter plaatse van de plattelandswoning niet beoordeeld hoeft te worden en dat daarom het toekennen van de aanduiding plattelandswoning geen gevolgen kan hebben voor de varkenshouderij. Daarmee heeft de gemeenteraad ondeugdelijk gemotiveerd dat het toekennen van de aanduiding plattelandswoning strookt met een goede ruimtelijke ordening”.

We hebben vervolgens bij de ODZOB advies ingewonnen over de juridische gevolgen van deze uitspraak. De vraag is of als gevolg van de uitspraak de gehele basis van hetgeen is beoogd bij de invoering van de plattelandswoning komt te vervallen?

Beoogd is dat de (voormalige) bedrijfswoning voor wat betreft geluid, geurhinder en luchtkwaliteit beschouwd wordt blijvend deel uit te maken van de inrichting, zodat deze niet de milieubescherming geniet van een burgerwoning, ook niet als deze feitelijk als zodanig wordt gebruikt.

Door de uitspraak is duidelijk geworden dat voor wat betreft luchtkwaliteit (lees: onder andere fijnstof) wél getoetst moet worden op grond van de Wet milieubeheer bij de aanduiding als plattelandswoning.

3.2 Conclusies en effecten van de uitspraak

1. De reikwijdte van de uitspraak van de AbRS van 4 februari 2015 met betrekking tot de plattelandswoning beperkt zich tot luchtkwaliteit en heeft geen invloed op de thema's geluid en geurhinder;

2. De beoogde doelstelling van de invoering van de plattelandswoning wordt hierdoor wel afgezwakt; de milieubeschermende maatregel van luchtkwaliteit blijft ook voor de plattelandswoning gelden;
3. Of een gemeentebestuur ondanks deze beperking in een concrete situatie kiest voor een plattelandswoning - hetgeen juridisch gezien nog steeds mogelijk is - is een beleidskeuze;
4. Als de gemeente daarvoor kiest dient in de ruimtelijke onderbouwing actief getoetst te worden of de betreffende woning aan de wettelijke eisen van luchtkwaliteit kan voldoen.

3.3 Kanttekeningen

In de uitspraak van Weert is alleen de kwestie beoordeeld dat er een aanduiding plattelandswoning wordt toegekend. Duidelijk is daarbij geworden dat dan de luchtkwaliteitseisen beoordeeld moeten worden en dat er aan voldaan moet worden, voordat de aanduiding gegeven kan worden.

Over de kwestie dat er op het bouwvlak al een plattelandswoning is en dat de inrichting die op dat bouwvlak ligt, vervolgens wil uitbreiden is niets gezegd. Tot op heden bepaalt regelgeving en jurisprudentie, dat op dát moment de op hetzelfde bouwvlak gelegen woning, niet beoordeeld wordt in het kader van luchtkwaliteit, c.q. daarom nooit belemmerend kan werken voor de uit te breiden inrichting. De plattelandswoning wordt dan geacht deel uit te maken van de inrichting en om die reden is er geen beoordeling vereist.

Het lijkt echter als gevolg van de uitspraak van 4 februari 2015, als een dergelijke kwestie bij de Afdeling voor komt te liggen, niet uit te sluiten dat er dan in het verlengde van de uitspraak van 4 februari jl. geoordeeld zal worden. Hierdoor zou dan de luchtkwaliteit voor de plattelandswoning wel beoordeeld moet worden. En in dat geval zou dat kunnen betekenen dat als gevolg van de uitbreiding voor de plattelandswoning niet meer gewaarborgd kan worden dat voldaan kan worden aan de luchtkwaliteitseisen. Dan zou de plattelandswoning alsnog belemmerend kunnen werken voor de op hetzelfde bouwvlak gelegen veehouderij.

Al met al redenen om voorzichtig om te gaan met het aanduiden van plattelandswoningen, zowel vanuit de eerder aangedragen argumenten als vanwege het ontbreken van juridische eenduidigheid.

MEMO

aan : Petra van Mil, gemeente Someren (trekker Werkprogramma Agrofood en leefomgeving)
van : Piet van Veldhoven en Fred Stouthart
datum : 3 maart 2015
afschrift : gemeenten, deelnemers werkprogramma Agrofood en leefomgeving 2015

onderwerp : Consequenties uitspraak RvS 4 februari 2015 over plattelandswoningen

Inleiding/aanleiding

Door de Afdeling rechtspraak van de Raad van State is op 4 februari 2015 uitspraak gedaan over het bestemmingsplan “Buitengebied 201” van de gemeente Weert. In dit bestemmingsplan was aan een voormalige agrarische bedrijfswoning de aanduiding “specifieke vorm van wonen-voormalige agrarische bedrijfswoning” (hierna: “plattelandswoning”) toegekend. De aanduiding werd opgenomen om van die woning een zogenaamde plattelandswoning te maken waardoor er geen belemmeringen vanwege milieuaspecten voor de ontwikkeling van de inrichting (varkenshouderij) waartoe de voormalige bedrijfswoning hoorde, op zouden treden. De gemeenteraad verwees daarvoor naar artikel 1.1.a eerste lid van de Wabo (invoering plattelandswoning).

Door de exploitant van de inrichting werd aangevoerd dat desondanks bij de ontwikkelingsmogelijkheden voor zijn bedrijf beoordeeld dient te worden of ter plaatse van de woning voldaan kan worden aan luchtkwaliteitseisen.

Uitspraak

De Afdeling overweegt dat bij het verlenen van een omgevingsvergunning milieu getoetst moet worden aan artikel 5.16 van de Wet milieubeheer zijnde kort gezegd: luchtkwaliteitseisen. In artikel 5.19 eerste lid van die wet is bepaald dat in beginsel de luchtkwaliteit in alle agglomeraties en zones beoordeeld moet worden. In het tweede lid van genoemd artikel 5.19 is een aantal uitzonderingen hiervoor opgenomen. Het perceel met de woning die als plattelandswoning is bestemd valt echter niet onder deze uitzonderingen omdat die op grond van Europese regelgeving niet aangemerkt kan worden als een arbeidsplaats (waarvoor andere regels gelden).

Dat de woning op grond van het bestemmingsplan door een derde bewoond mag worden en voor toepassing van de Wabo wordt beschouwd als onderdeel van de inrichting zoals is bepaald in artikel 1.1a van de Wabo, doet daaraan niet af.

De gemeenteraad heeft zich ten onrechte op het standpunt gesteld dat bij het eventueel verlenen van een omgevingsvergunning voor de varkenshouderij luchtkwaliteit ter plaatse van de plattelandswoning niet beoordeeld hoeft te worden en dat daarom het toekennen van de aanduiding plattelandswoning geen gevolgen kan hebben voor de varkenshouderij. Daarmee heeft de gemeenteraad ondeugdelijk gemotiveerd dat het toekennen van de aanduiding plattelandswoning strookt met een goede ruimtelijke ordening.

Reikwijdte uitspraak

De vraag is nu wat de reikwijdte van deze uitspraak is. Komt hiermee de gehele basis van hetgeen is beoogd bij de invoering van de plattelandswoning te vervallen?

Om hier een zinnig antwoord op te kunnen geven is het van belang scherp te krijgen wat is beoogd met de invoering van de plattelandswoning en met name ook wat niet is beoogd.

Daarnaast is het van belang te onderkennen op welke wetstechnische manier de wetgever de plattelandswoning vorm gegeven heeft.

Volgens de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot invoering van de plattelandswoning is het doel om te komen tot een verruiming van de bewoningsmogelijkheden zonder dat dit automatisch leidt tot beperkingen van het bijbehorende agrarische bedrijf, dus zonder een wijziging van het milieubeschermingsregime van de woning. Aan deze woning komt dan niet het (hogere) beschermingsniveau toe van een normale burgerwoning.

Met de wet is niet beoogd een wijziging te brengen in het regime ten opzichte van “derde” bedrijven. Voor omliggende bedrijven maakt het dus niet uit of een woning een bestaande bedrijfswoning of een plattelandswoning is.

De wetgever heeft ook niet beoogd een aparte categorie “plattelandswoningen” te introduceren. Er is dus geen deelcategorie woningen bijgekomen. In een bestemmingplan of omgevingsvergunning (afwijken bestemmingsplan) blijven de aanduidingen “agrarische bedrijfswoning” of eventueel “voormalige agrarische bedrijfswoning” gehanteerd worden. Uit de bestemmingsplanvoorschriften of de omgevingsvergunning moet dan duidelijk worden dat de woning (tevens) bewoond mag worden door iemand die geen functionele binding met het nabijgelegen agrarische bedrijf heeft.

Technisch heeft de wetgever het enkele doel dat geen wijziging van het milieubeschermingsregime voor de plattelandswoning optreedt geregeld, door te bepalen dat deze woning onderdeel uitmaakt van de inrichting zodat die niet beschermd worden tegen de milieugevolgen van het bijbehorende bedrijf. (artikel 1.1.a Wabo). Tevens is bepaald dat het planologisch regime bepalend is voor de milieubescherming en niet langer het feitelijk gebruik (artikel 2.14 lid 7 Wabo).

Toepassing van beide regels uit de Wabo betekent dat de (voormalige) bedrijfswoning voor wat betreft geluid, geurhinder en luchtkwaliteit beschouwd wordt blijvend deel uit te maken van de inrichting zodat deze niet de milieubescherming geniet van een burgerwoning ook niet als deze feitelijk als zodanig wordt gebruikt.

In de memorie van toelichting bij de wet wordt expliciet ingegaan op de genoemde milieuaspecten van geluid, geurhinder en luchtkwaliteit. Via de wetswijziging moet met name op deze thema's voorkomen worden dat de plattelandswoning dezelfde bescherming krijgt als een burgerwoning. Daarbij is dus niet gekozen voor een wijziging van de Wet geluidhinder¹, de Wet geurhinder en veehouderij en titel 5.2 Wet milieubeheer (luchtkwaliteit) maar voor een wijziging van de Wabo.

In de uitspraak van 4 februari jl. is door de Afdeling uitgesproken dat met artikel 1.1.a van de Wabo niet titel 5.2 van de Wet milieubeheer opzij gezet kan worden. Kort gezegd: de Europese regelgeving voor luchtkwaliteit kent voor de situatie van een plattelandswoning geen uitzondering dus kan de nationale wetgever dit ook niet als zodanig regelen.

Geldt dit ook voor de thema's geurhinder en geluidhinder?

Door de uitspraak is wel duidelijk geworden dat ondanks het toekennen van de status van plattelandswoning aan een (voormalige) agrarische bedrijfswoning deze woning voor wat betreft luchtkwaliteit de bescherming blijft genieten tegen ontwikkelingen van de bijbehorende agrarische inrichting.

Let wel: dit betekent dat in planologisch opzicht nog steeds geregeld kan worden dat een bedrijfswoning door een derde bewoond mag worden. Daarover heeft de Afdeling zich niet

¹ In de Wet geluidhinder en de Wgv wordt wel de planologische status als toetsingskader verduidelijkt.

uitgesproken. Integendeel, in de uitspraak wordt overwogen dat het feit dat in het bestemmingsplan is opgenomen dat de woning door een derde mag worden bewoond en daarom voor de toepassing van de Wabo wordt gezien als onderdeel van de inrichting, los staat van de vraag of dan niet getoetst hoeft te worden aan luchtkwaliteit.

Met andere woorden aan de systematiek als zodanig wordt niet getornd. Alleen het beoogde effect wordt met betrekking tot luchtkwaliteit niet bereikt omdat een hogere regelgeving zich daartegen verzet.

Geurhinder en geluidhinder zijn in de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit milieubeheer niet op dezelfde wijze opgenomen als luchtkwaliteit. Voor deze thema's gelden geen Europese richtlijnen die een vertaling hebben gevonden in nationale wetgeving. De uitspraak van 4 februari jl. kan dan ook niet een op een worden doorgetrokken naar deze thema's. Er kan immers met betrekking tot deze thema's niet verwezen worden naar een algemene Europese norm waarvoor ten aanzien van de plattelandswoning geen uitzondering is opgenomen c.q. gemaakt mag worden.

De uitspraak betekent daarmee niet het einde van de plattelandswoning. Voor wat betreft de thema's geur en geluid kan bij planologische aanwijzing van de plattelandswoning nog steeds overeind gehouden worden dat deze op die thema's niet dezelfde bescherming biedt als een burgerwoning.

Hoe nu verder?

Bij het opnemen in het bestemmingsplan van de aanduiding "specifieke vorm van wonen- voormalige agrarische bedrijfswoning" of een equivalent daarvan zal onderbouwd moet worden dat dit strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Dat was zo en blijft zo. Bij deze onderbouwing kan echter niet meer gesteld worden dat hierdoor bij een eventuele ontwikkeling van de inrichting waartoe de woning nog steeds behoort de luchtkwaliteit voor die woning niet beoordeeld hoeft te worden.

Of met deze beperking toch nog gekozen wordt voor het opnemen van genoemde aanduiding – ten behoeve van de andere thema's – is uiteraard een beleidskeuze maar het is niet zo dat als gevolg van onderhavige uitspraak dat juridisch niet meer zou kunnen of mogen. Enkel is het doelbereik van de plattelandswoning op een onderdeel ingeperkt, namelijk voor luchtkwaliteit (fijn stof).

Gevolgen

Omdat het doelbereik plattelandswoning op het onderdeel luchtkwaliteit (fijn stof) is ingeperkt, is dit ongunstig voor de veehouderij. De plattelandswoning kan de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden beperken. Meestal zal het gaan om veehouderijen met een hoge fijn-stofemissie: pluimveehouderijen en de grotere varkenshouderijen.

Ongeacht het bovenstaande blijft de borging van een goed woon- en leefklimaat bij de plattelandswoning het aandachtspunt, nu en in de toekomst. Doordat de plattelandswoning beperkt wordt beschermd kan zonder aanvullend beleid het bedrijf en de omliggende veehouderijbedrijven uitbreiden en daarmee het woon- en leefklimaat verslechteren. Met mogelijk overbelaste situaties tot gevolg. De mogelijkheden om dit te ondervangen zijn in april 2013 beschreven in een notitie van de SRE-Milieudienst. Deze notitie is als bijlage toegevoegd (NB. Deze notitie is geldig voor geur en geluid en fijn stof met in achtneming van de uitspraak van de AbRS van 4 februari 2015 en het behandelde in deze notitie).

Conclusies

1. De reikwijdte van de uitspraak van de AbRS van 4 februari 2015 met betrekking tot de plattelandswoning beperkt zich tot luchtkwaliteit en heeft geen invloed op de thema's geluid en geurhinder;
2. De boogde doelstelling van de invoering van de plattelandswoning wordt hierdoor wel ingeperkt; de milieubeschermdende maatregel van luchtkwaliteit blijft ook voor de plattelandswoning gelden;
3. Of het gemeentebestuur ondanks deze beperking in een concrete situatie kiest voor een plattelandswoning – hetgeen juridisch gezien nog steeds mogelijk is – is een beleidskeuze;
4. Als de gemeente daarvoor kiest dient in de ruimtelijke onderbouwing actief getoetst te worden of de fijn-stofbelasting op de betreffende woning aan de wettelijke eisen van luchtkwaliteit kan voldoen.

Aanbevelingen

- I. Bij de keuze voor de plattelandswoning in een concrete situatie op voorhand te onderzoeken of in de huidige situatie en bij een eventuele uitbreiding van de agrarische inrichting (zover het bouwblok dit toelaat) – al dan niet met het nemen van maatregelen – redelijkerwijs voldaan kan worden aan de eisen voor luchtkwaliteit.
- II. Met het oog op mogelijk overbelaste situaties voor geur en geluid, aandacht te besteden aan de borging van een goed woon- en leefklimaat bij de plattelandswoning, nu en in de toekomst. De mogelijkheden hiervoor zijn in april 2013 beschreven in een notitie van de SRE-Milieudienst. Deze notitie is als bijlage toegevoegd (NB. Deze notitie is geldig voor geur en geluid en fijn stof met in achtneming van de uitspraak van de AbRS van 4 februari 2015 en het behandelde in deze notitie).

Bijlage. Notitie SRE–Milieudienst, april 2013

Auteur: Hanneke van Breugel, SRE Milieudienst, versie 17 april 2013.

Gebruikte bronnen: wettekst Wet plattelandswoningen en memorie van toelichting, Hekkelman Advocaten.

Met dank aan F. Stouthart (SRE Milieudienst) en N. Dekkers (gemeente Sint – Oedenrode).

Plattelandswoningen: de aandachtspunten

Op 1 januari 2013 is de “Wet plattelandswoningen”² in werking getreden (Zie Stb. 493 en Stb.571).

Deze wet bevat twee onderdelen die het volgende regelen:

de planologisch bestemming van gebouwen zijn bepalend voor de (mate van) milieubescherming;
het aanwijzen van plattelandswoningen en het beschermingsniveau.

Het tweede element van de wet heeft specifiek betrekking op zogenoemde plattelandswoningen. Dat zijn (voormalige) agrarische bedrijfswoningen die (tevens) door derden mogen worden bewoond. De wet regelt dat deze woningen in mindere mate worden beschermd tegen milieugevolgen van het bijbehorende bedrijf. Het bevoegd gezag moet deze woningen wel specifiek aanwijzen als plattelandswoning.

Deze notitie schetst eerst wat de aanwijzing van ‘plattelandswoningen’ voor de veehouder betekent en gaat daarna in op de aandachtspunten voor gemeenten wanneer deze overwegen ‘plattelandswoningen’ aan te wijzen.

1 Planologische bestemming en Omgevingsvergunning

In veel gevallen was het tot nu toe gebruikelijk om te toetsen aan het feitelijk gebruik van een gevoelig object voor de bescherming tegen geluidshinder, geurhinder en fijn–stofbelasting. Dit was ongeacht of dat gebruik in overeenstemming was met de toegekende bestemming. Dit kon als gevolg hebben dat een illegaal gebruikte woning voor striktere milieunormen zorgde voor de naast gelegen inrichting. De laatste werd daardoor belemmerd in zijn bedrijfsvoering.

De Wet plattelandswoningen brengt hierin verandering door niet langer het feitelijk gebruik, maar het planologisch regime bepalend te laten zijn voor de mate van milieubescherming. Dit wordt bereikt doordat aan artikel 2.14 van de Wabo een zevende lid is toegevoegd, dat luidt:

‘Bij de toepassing van het eerste lid worden gronden en bouwwerken in de omgeving van de inrichting in aanmerking genomen overeenkomstig het bestemmingsplan, de beheersverordening, of, indien met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, van het bestemmingsplan of de beheersverordening is afgeweken, de omgevingsvergunning’.

Het voorgaande betekent dat bij het beoordelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning nu een koppeling is gelegd tussen milieu en ruimtelijke ordening. In de Wet geurhinder en veehouderij was dit al zo geregeld, maar nu dus ook voor geluid en fijn stof. Dus een gebouw is gevoelig zodra het juridisch planologisch is bestemd voor menselijk wonen of verblijf.

² De “Wet Plattelandswoningen” is een werknaam. Daarmee wordt de wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en enkele andere wetten bedoeld om de planologische status van gronden en opstallen bepalend te laten zijn voor de mate van milieubescherming alsmede om de positie van agrarische bedrijfswoningen aan te passen de zogenoemde plattelandswoningen.

2 Agrarische bedrijfswoningen vs. plattelandswoningen

In de praktijk komt het regelmatig voor dat (voormalige) agrarische bedrijfswoningen bewoond worden door burgeres / derden. Dit bracht twee problemen met zich mee. Planologisch is dit een knelpunt omdat er burgerbewoning plaatsvindt in strijd met de bestemming. De rechter heeft in een aantal gevallen bepaald dat hierop gehandhaafd moet worden. Wanneer een (voormalige) bedrijfswoning door een burger (een niet-agrariër) wordt bewoond, leidde dit feitelijk gebruik tot een hoger beschermingsniveau tegen nadelige milieueffecten (als zijnde een burgerwoning). Dit is voor het nabijgelegen (agrarische) bedrijf ongunstig omdat het de bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden kan beperken.

De Wet plattelandswoningen biedt een eenvoudige oplossing voor deze onwenselijke situatie. Ingevolge het nieuwe artikel 1.1a Wabo kan het bevoegd gezag bepalen dat een (voormalige) agrarische bedrijfswoning (ook) door een niet-agrariër mag worden bewoond. Dat dit is toegestaan moet duidelijk blijken uit de bestemmingsplanregels waarmee van het bestemmingsplan wordt afgeweken. Deze plattelandswoningen worden vervolgens op grond van artikel 1.1a Wabo van rechtswege beschouwd als een onderdeel van de nabijgelegen inrichting, zodat de woning niet wordt beschermd tegen milieugevolgen van die inrichting.

Hoewel het eerste element van de wet een brede strekking heeft, heeft de wetgever er – blijkens de memorie van toelichting (TK 2011/2012, 33 078, nr. 3, p. 10.) – bewust voor gekozen om het tweede onderdeel hiervan te beperken tot agrarische bedrijfswoningen. Het bevoegd gezag van de gemeente kan daarom bijvoorbeeld niet bepalen dat ook bedrijfswoningen op industrieterreinen door derden mogen worden bewoond.

3 Voordeel veehouder

Door schaalvergroting in de landbouw komt het nogal eens voor dat het agrarische bedrijf wordt gesplitst van de agrarische bedrijfswoning. De wetswijziging heeft positieve gevolgen voor de veehouder. Onder de titel plattelandswoning kan de bedrijfswoning voor een hogere prijs als 'burgerwoning' worden verkocht. Op het moment dat de bedrijfswoning door de gemeente als plattelandswoning is bestemd, kunnen de stallen en de woning ook los worden verkocht. De bedrijfswoning bestemmen als plattelandswoning heeft geen negatieve effecten op de bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling in de toekomst.

4 Aanbevelingen en aandachtspunten voor gemeente

Door de “Wet plattelandswoningen” kan de gemeente knelpunten oplossen voor bestaande woningen met een agrarische bestemming die worden bewoond door burgers. In de “Wet plattelandswoningen” wordt wel aangeraden om gemeentelijk beleid op te stellen ter ondersteuning van de besluitvorming over plattelandswoningen. In dat beleidskader kunnen allerlei relevante aspecten een plek krijgen, bijvoorbeeld de karakteristiek van het gemeentelijke buitengebied en de voorgenomen ontwikkelingsrichting daarvan, de relatie met de lokale woningmarkt, de leefbaarheid van het platteland en gezondheidsaspecten (gezondheidsrisico voor de omgeving als gevolg van verspreiding van endotoxinen en micro-organismen, denk daarbij ook aan de Q-koorts).

Plattelandswoningen krijgen een lage bescherming ten opzichte van een ‘burgerwoning’. De woningen kunnen via een afwijking in het bestemmingsplan worden aangewezen als plattelandswoning maar worden bij vergunningverlening behandeld en beoordeeld als bedrijfswoning. Dit betekent dat de plattelandswoning beperkt (alleen afstandseisen) wordt beschermd tegen de uitstoot van geur, fijn stof

en geluid. Dit geldt voor het bedrijf waar de woning eerst bij hoorde maar ook voor omliggende veehouderijbedrijven.

Het belangrijkste aandachtspunt is de borging van een goed woon- en leefklimaat bij de plattelandswoning, nu en in de toekomst. Doordat de plattelandswoning beperkt wordt beschermd kan zonder aanvullend beleid het bedrijf en de omliggende veehouderijbedrijven uitbereiden en daarmee het woon- en leefklimaat verslechteren. Met mogelijk overbelaste situaties tot gevolg.³

Een mogelijkheid om dit te ondervangen, is door in de afwijkingsprocedure waarin de plattelandswoning wordt aangewezen, een milieutoets in te bouwen, om te beoordelen of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit zou op twee momenten moeten worden getoetst:

1. bij de omschakeling van bedrijfswoning naar plattelandswoning. Toetsing vindt plaats aan de maximale dierbezetting (dus niet de vergunde) die op het bouwblok van de veehouderij, waartoe de woning behoorde, mogelijk is (worst-case). Let op, dit ondervangt niet dat een nabijgelegen veehouderij kan uitbreiden en een overbelaste situatie kan veroorzaken;
2. bij vergroting van het bouwblok. Toetsing vindt wederom plaats aan de maximale dierbezetting. Ook bij een omschakeling van bijv. melkveehouderij naar intensieve veehouderij toetsen. Let op, het risico op een (ervaren) overbelaste situatie niet helemaal uitsluiten maar wel in belangrijke mate.

NB. Wat betreft geurhinder door veehouderijen zijn in de Wet geurhinder en veehouderij geen waarden opgenomen voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. De gemeenten mogen zelf bepalen wat zij aanvaardbaar vinden. Door het Implementatieteam van de MOLO werkgroep veehouderij en milieu is hiervoor een advies opgesteld voor gemeenten; zie hiervoor de bijlage bij deze notitie.

Tot slot, de gemeente kan overwegen om makelaars goed te informeren over de status van de plattelandswoning in relatie tot de beperkte milieubescherming. De bedoeling daarvan is dat de toekomstige bewoner geïnformeerd wordt over de mogelijke nadelige gevolgen van de status van plattelandswoning en dit bij zijn overwegingen tot aankoop kan betrekken.

4.1 Geluidhinder

De bedrijfswoning die wellicht een plattelandswoning wordt, is ook in zijn hoedanigheid van bedrijfswoning al beschermd tegen de geluidhinder van omliggende bedrijven. De omstandigheid dat de woning als plattelandswoning ook door burgers kan worden bewoond, verandert daar niets aan. De bescherming is en blijft op het niveau van een burgerwoning, zodat omgekeerd de omliggende bedrijven niet met een aanscherping van de normering te maken krijgen.

4.2 Geurhinder

Voor wat betreft geurhinder, veroorzaakt door veehouderijen, volgt het beschermingsniveau van bedrijfs- en andere woningen rechtstreeks uit de Wet geurhinder en veehouderij. Deze wet heeft een geheel eigen systematiek die op sommige onderdelen afwijkt van de in andere wetten gangbare systematiek. Met dit wetsvoorstel wordt hierin geen verandering gebracht. In de Wet geurhinder en veehouderij was de bestemming van een gebouw al leidend voor het al dan niet gevoelig zijn voor geur. Met deze wetswijziging is dit nu ook van toepassing op de andere wetten.

Op het gebied van geur en geluid hebben veel gemeenten al een eigen beleid. Dit beleid zal misschien aangepast moeten worden door de komst van de "Wet plattelandswoningen". Bijvoorbeeld door normen en afstanden toe te kennen waarop de plattelandswoningen beoordeeld moeten worden.

³ Een aanvaardbaar of goed woon- en leefklimaat kan bijvoorbeeld getoetst worden door geen overschrijding van de grenswaarden voor fijn stof toe te staan op de plattelandswoning en geurnormen te hanteren, bijvoorbeeld zoals voorgesteld in het MOLO document zie bijlage.

4.3 Fijn stof

Als een voormalige bedrijfswoning in juridisch-planologisch opzicht nog deel uitmaakt van het bijbehorende bedrijf, wordt deze voormalige bedrijfswoning niet beschermd tegen de emissie van fijn stof vanuit dat eigen bedrijf. De woning is in dat geval wel beschermd tegen de emissie van fijn stof afkomstig van bedrijven van derden. Als de woning inmiddels is herbestemd als plattelandswoning, wordt deze wel beschermd tegen fijn stof afkomstig van derde bedrijven maar niet tegen fijn stof afkomstig van het bedrijf waartoe die woning voorheen behoorde. De woning wordt pas beschermd tegen fijn stof van derden en het bedrijf waartoe de woning voorheen als bedrijfswoning behoorde als de woning als volwaardige burgerwoning is herbestemd.

4.4 Gezondheid

Dit aspect is nu volop in ontwikkeling en er lopen diverse onderzoeken naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad. Voor de plattelandswoningen is het belangrijk dat er een goed woon- en leefklimaat is. Dit kan op dit moment het beste bereikt worden door het gemeentelijk beleid af te stemmen op de hierboven beschreven onderdelen. Onderzoek heeft aangetoond dat er meer endotoxinen in de lucht aanwezig zijn in de buurt van veehouderijen. De Gezondheidsraad houdt in het advies een norm van 30 EU/m³ aan, gemeten bij woningen. Er wordt gewerkt aan een standaard, geaccepteerde methodiek om de emissie te bepalen en te berekenen.

4.5 Gemeente Sint-Oedenrode

De gemeente Sint-Oedenrode heeft de plattelandswoningen al opgenomen in het bestemmingsplan. In de praktijk blijken onderstaande punten van belang te zijn om vast te leggen in het gemeentelijk beleid.

- Bepalen welke milieu aspecten een knelpunt opleveren voor een goed woon- en leefklimaat. Dit is afhankelijk van de plaatselijke situatie.
- Goed nadenken hoe een goed woon- en leefklimaat in de toekomst geborgd kan worden.
- Er wordt voor een plattelandswoning een afwijking van het bestemmingsplan voor het gebruik verleend. Dit is flexibeler en procedureel eenvoudiger dan een wijziging in het bestemmingsplan.
- Beleid maken dat er alleen voor bestaande situaties een verzoek tot een plattelandswoning gedaan kan worden.
- Verzoek tot plattelandswoning alleen in behandeling nemen als het voldoet aan de norm voor fijn stof en geluid. De adviseur die het verzoek tot een plattelandswoning doet verzorgt deze stukken. Bij een recente omgevingsvergunning kan er gebruik worden gemaakt van de gegevens behorende bij de vergunning.
- De effecten op de gezondheid van de bewoners van de plattelandswoning zijn nog lastig te bepalen.

BIJLAGE

HET BEOORDELEN VAN HET WOON- EN LEEFKLIMAAT ALS GEVOLG VAN DE GEURBELASTING DOOR DE VEEHOUDERIJ

Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)

Uitgangspunt in de ruimtelijke ordening is dat sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bij bestemmingsplannen voor woonwijken, bedrijventerreinen, plattelandswoningen of het buitengebied is het de vraag welk niveau voor de geurbelasting uit veehouderijen nog aanvaardbaar is. De Wet geurhinder en veehouderij bepaalt dat de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van een gebied is de basis voor het opstellen van een gemeentelijk geurbeleid in de vorm van de verordening. Dus ook daar moet een beoordeling van het woon- en leefklimaat plaatsvinden.

In deze notitie geeft de MOLO werkgroep veehouderij en milieu een advies over het aanvaardbare woon- en leefklimaat. Dit advies is bijvoorbeeld te gebruiken als richtlijn bij het opstellen ruimtelijke plannen (de doorwerking van de Wet geurhinder en veehouderij in de ruimtelijk ordening; omgekeerde werking) en bij het opstellen van een gemeentelijke geurverordening op basis van de Wet geurhinder en veehouderij.

Om te kunnen beoordelen of een bepaalde geurbelasting vanuit de veehouderij aanvaardbaar is of niet, moeten we het volgende weten:

- ✓ De relatie tussen de geurbelasting, de geurhinder (hinderpercentage) en de milieukwaliteit (goed / slecht etc.).
- ✓ Het niveau van de geurbelasting waarbij nog sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Hierbij wordt de Milo-systematiek gehanteerd waarbij milieukwaliteitseisen worden gedifferentieerd naar gebruik en functie van een gebied.

Op de volgende pagina's worden de deze punten behandeld met streefwaarden voor de maximale geurbelasting als resultaat.

1. De relatie tussen geurbelasting, geurhinder en milieukwaliteit

In onderstaande tabel 1 op wordt de geurbelasting veroorzaakt door veehouderijen, via het hinderpercentage in verband gebracht met de milieukwaliteit.

Tabel 1. Dosis-effectrelatie: de geurbelasting uitgedrukt in odour units gekoppeld aan het hinderpercentage en de milieukwaliteit

Bron: bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij.

Milieukwaliteit	% Geurgehinderden (hinderpercentage)	Concentratiegebied - veedicht Geurbelasting (odour units)		Niet-concentratiegebied - veearm Geurbelasting (odour units)	
		Voorgrondbelasting	Achtergrondbelasting	Voorgrondbelasting	Achtergrondbelasting
Zeer goed	< 5	< 1,5	< 3	< 1	< 1,5
Goed	5 - 10	1,5 - 3,7	3 - 7	1 - 2	1 - 3,5
Redelijk goed	10 - 15	3,7 - 6,5	7 - 13	2 - 3	3,5 - 6,5
Matig	15 - 20	6,5 - 10	13 - 20	3 - 4	6,5 - 10
Tamelijk slecht	20 - 25	10 - 14	20 - 28	4 - 6,5	10 - 14
Slecht	25 - 30	14 - 19	28 - 38	6,5 - 8,5	14 - 19
Zeer slecht	30 - 35	19 - 25	38 - 50	8,5 - 11	19 - 25
Extreem slecht	35 - 40 **	25 - 32	50 - 65	11 - 15	25 - 32
* Het RIVM hanteert voor haar rapportages en -toekomstverkenningen voor het aspect geurhinder de hier gehanteerde milieukwaliteitscriteria. Bron: GGD-richtlijn geurhinder (oktober 2002).					
** Een hinderpercentage > 40 krijgt in de door het RIVM gehanteerde systematiek geen beoordeling voor de milieukwaliteit mee. De milieukwaliteit is meer dan extreem slecht. Overwogen kan worden om een dergelijk hoge belasting als ontoelaatbaar te beschouwen.					

We weten nu bij welke geurbelasting sprake is van een goed, beter of slechter leefklimaat. Vervolgens is het de vraag bij welke niveau van geurbelasting nog sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

2. Het niveau van de geurbelasting waarbij nog sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat

Om te komen tot streefwaarden voor de maximale geurbelasting van veehouderijen is gebruik gemaakt van de MILO-systematiek zoals deze door de VNG, het IPO, de UvW en het ministerie van VROM is ontwikkeld in het kader van het MILO-project⁴. Het kenmerk van deze systematiek is dat milieukwaliteitseisen worden gedifferentieerd naar gebruik en functie van een gebied. Deze benadering is heel goed toe te passen bij het bepalen van een niveau voor de maximale geurbelasting (voorground- en achtergrondbelasting) als gevolg van veehouderijen in een gebied. Er kan worden gedifferentieerd naar gebiedstype: stedelijke woonkern, landelijke woonkern, buitengebied, landbouwontwikkelingsgebied. Daarbij kan ook rekening worden gehouden de aanwezigheid van de intensieve veehouderij in het gebied (veel, weinig, bedrijfsomvang van de veehouderij). In tabel 2 is dit uitgewerkt in een voorstel voor een gebiedsindeling van stedelijk naar LOG (Landbouw ontwikkelingsgebied) en een voorstel voor een maximaal acceptabel hinderniveau en bijbehorende geurbelasting (voorground- en achtergrondbelasting)⁵. Daarbij zijn bijlagen 6 en 7 van de handreiking bij de wet en het rapport van PRA (2001) als basis gebruikt. De gehanteerde uitgangspunten zijn:

- aaneengesloten woningen verdienen een hoger beschermingsniveau dan verspreid liggende woningen;
- in gebieden met geen tot zeer weinig veehouderij: aaneengesloten woningen max. 6% kans op hinder en verspreid liggende woningen max. 12% kans op hinder;
- In gebieden met weinig tot veel veehouderij: aaneengesloten woningen max. 12% kans op hinder en verspreid liggende woningen max. 20% kans op hinder;
- speciaal voor IV aangewezen gebieden (LOG's) krijgen het laagste beschermingsniveau: max. 27% kans op hinder;
- de geurbelasting bij de hinderpercentages zijn afgeleid uit de dosiseffect relaties uit het PRA-rapport (zie bijlagen 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv).

Tabel 2 op de volgende pagina is door het Brabantse implementatieteam Wgv ontwikkeld. Het is bedoeld voor de Brabantse gemeenten om als richtlijn voor het beoordelen van **het acceptabel hinderniveau waarbij sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat**. Gemeenten zijn echter vrij, om binnen de aan hen toegekende beleidsvrijheid, eigen keuzes te maken aangaande de beoordeling van het acceptabele hinderniveau. Voorbeelden hoe daar mee om te gaan worden gegeven in de toelichting bij de tabel op pagina 8.

⁴ Handreiking milieukwaliteit in de leefomgeving, werken aan gebiedsgericht maatwerk, 2004, VNG, Den Haag <http://duurzaam bouwen.senternovem.nl/uploaded/publicaties/Handreiking%20MILO.pdf>

⁵ Beoordelen van geurhinder en de Wet geurhinder en veehouderij, MOLO implementatieteam Wet geurhinder en veehouderij, werkgroep veehouderij en milieu, 16 november 2009 (www.molo.nl)

Tabel 2. Advieswaarden voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat afhankelijk van gebiedstypering op grond van de MILO-systematiek

Gebiedstype	Dichtheid Intensieve veehouderij (IV)	MILO typering + <u>eigen toevoeging</u> al	Toelichting en voorbeelden	Advieswaarde max. % Geurgehinderden (hinderpercentage)	Advieswaarde max. voorgond- geurbelasting	Advieswaarde max. achtergrond- geurbelasting	Milieu- kwaliteit
Woonkern zonder IV	Geen IV Zeer weinig IV	Groen stedelijk Centrum dorps	<i>Niet concentratiegebied IV</i> Stedelijke en grotere woonkernen voornamelijk buiten de reconstructiegebieden. Ook stedelijke woonkernen in reconstructiegebieden met een enkele IV in de nabijheid.	6 ^{b)}	1	2	Zeer goed
Buitengebied vrijwel zonder IV	Geen IV Zeer weinig IV	Natuur Agrarisch gebied Bedrijventerreinen	<i>Niet concentratiegebied IV</i> Weide- en akkerbouwgebieden in Zeeland, Groningen, Friesland.	12 ^{b)}	2	5	Redelijk goed
Woonkern met enige IV	Weinig IV Beperkte omvang	Groen stedelijk Centrum dorps Overige <u>aaneengesloten</u> <u>woonbebouwing</u>	<i>Niet concentratiegebied IV</i> Stedelijke en grotere woonkernen buiten de reconstructiegebieden voor de veehouderij. Kleine woonkernen en gehuchten. Ook stedelijke woonkernen in reconstructiegebieden met enige IV veehouderij in de omgeving.	12 ^{b)}	2	5	Redelijk goed
Buitengebied enige IV	Weinig IV Beperkte omvang	Agrarisch gebied Bedrijventerreinen	<i>Niet concentratiegebied IV</i> Overwegend weide- en akkerbouwgebieden, waar zo her en der IV aanwezig is.	20 ^{b)}	5	10	Matig
Woonkern veel IV	Veel IV Beperkte omvang Gemengde omvang	Centrum dorps Overige <u>aaneengesloten</u> <u>woonbebouwing</u>	<i>Concentratiegebied IV</i> Grotere woonkernen in de reconstructiegebieden. NB. Stedelijke woonkernen hebben vrijwel altijd een veearme omgeving en worden daarom onder de categorieën hiervoor geschaard.	12 ^{c)}	5	10	Matig
Buitengebied veel IV	Veel IV Gemengde omvang (groot en klein)	Agrarisch gebied Bedrijventerreinen	<i>Concentratiegebied IV</i> Buitengebied, verwevingsgebied reconstructie.	20 ^{c)}	10	20	Matig – Tamelijk slecht

Buitengebied speciaal voor IV (LOG)	Veel IV Groot van omvang	Industrieel en niet grondgebonden	Concentratiegebied IV	27 ^o	16	32	Slecht
		a) eigen toevoeging onderstreept		b) bijlage 6 en 7 dosiseffect relatie niet concentratiegebied (gebied met weinig veehouderijen)			
				c) bijlage 6 en 7 dosiseffect relatie concentratiegebied (gebied met veel veehouderijen)			

Toelichting bij tabel 2

De tabel 2 moet niet te strikt gelezen worden. De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) kent de gemeente beleidsvrijheid toe om ten behoeve van de vergunningverlening Wet milieubeheer eigen normen voor de maximale voorgrondbelasting te hanteren (binnen een in de Wgv vastgelegde bandbreedte). Voor het opstellen van een gebiedsvisie ter onderbouwing van een geurverordening moet op grond van de Wgv rekening worden gehouden met onder andere de gewenste ontwikkeling van het gebied, de bestaande en de toekomstige geursituatie van het gebied. De Wgv bevat echter geen normen voor de achtergrondbelasting om de geursituatie te beoordelen. Ook de doorwerking van de wet naar de ruimtelijke ordening is in de Wgv niet geregeld. Alles bij elkaar geeft dit de gemeente behoorlijk wat beleidsvrijheid om een eigen geurbeleid met betrekking tot de veehouderij te voeren. Dit is ook de gedachtengang achter de Wgv geweest: geurhinder is een lokaal probleem dat alleen met maatwerk is op te lossen. De Wgv biedt hiervoor de kansen, die op een verantwoorde wijze moeten worden benut. Invulling kan daaraan worden gegeven middels de streefwaarden uit tabel 2. Daaromheen bestaat een marge die afhankelijk is van de feitelijke situatie van het type gebied. Hieronder worden enkele voorbeelden besproken.

Voorbeelden met betrekking tot de voorgrondbelasting (op te nemen in de geurverordening)

- Stedelijke woonkernen in een concentratiegebied voor de veehouderij beschouwen en beoordelen als niet-concentratiegebied als zich rond deze stedelijke woonkernen weinig of geen intensieve veehouderijen bevinden. Omdat in deze stedelijke woonkernen zich vooral mensen bevinden die niet gewend zijn aan de plattelandsgur als gevolg van de veehouderij wordt een streefwaarde van 6 tot 12 % hinder geadviseerd, overeenkomend met een voorgrondbelasting van 1 tot 2 odour units.
- Bedrijventerreinen kunnen met een minder hoge bescherming toe dan woonbebouwing. Een streefwaarde tot 20 % hinder is te verantwoorden. Dit komt overeen met een voorgrondgeurbelasting van 5 odour units in niet-concentratiegebieden en 10 odour units voor concentratiegebieden. Betreft het een terrein met veel kantoren kan een waarde genomen worden die in ligt tussen die voor een woonbebouwing en de hiervoor gegeven waarde voor een bedrijventerrein.
- De wettelijke normen (8 ou voor niet-concentratiegebieden en 14 ou voor concentratiegebieden) voor de voorgrondgeurbelasting voor het buitengebied zijn hoog gelet op de bijbehorende hinderpercentage van boven de 25%. We spreken dan van een slecht leefklimaat. Om bewoners van het buitengebied een redelijke bescherming te beiden kan worden overwogen om de streefwaarde van 20% hinder te hanteren. Dit komt overeen met een voorgrondgeurbelasting van 5 odour units in niet-concentratiegebieden en 10 odour units voor concentratiegebieden.
- Voor buitengebied met meerdere functies naast de veehouderij (recreatie en toerisme, plangebieden voor wonen, natuur en dergelijke) kan meer bescherming worden geboden door uit te gaan van een hinderpercentage rond de 15%. Dit komt overeen met een voorgrondgeurbelasting van 3 odour units in niet-concentratiegebieden en 6 à 7 odour units voor concentratiegebieden.
- In het buitengebied met een belangrijke recreatieve functie door de ligging van vakantieparken, bungalowparken en dergelijke kan aangesloten worden bij een beschermingsniveau dat overeenkomt met woonkernen in het buitengebied: 12 % hinder, hetgeen overeenkomt met 2 ou voor niet-concentratiegebieden en 5 ou voor concentratiegebieden

Voorbeelden met betrekking tot de achtergrondbelasting in concentratiegebieden voor de veehouderij (op te nemen in de gebiedsvisie ter onderbouwing van de geurbelasting)

- Voormalige lintbebouwingen welke de afgelopen decennia uitgegroeid zijn tot een kleine bebouwde kom in het buitengebied houden wat betreft gebiedstypering het midden tussen een woonkern met landelijk karakter en een kleine cluster woningen in het buitengebied. Hierom kan een streefwaarde tussen de 14 en 20 $\text{ou}_\text{e}/\text{m}^3$ te verantwoorden zijn.
- Een kleine cluster van woningen nabij een landbouwontwikkelingsgebied bevindt zich weliswaar in het verwevingsgebied, maar feitelijk in een overgangsgebied tussen beiden. Om die reden kan een streefwaarde van 25 $\text{ou}_\text{e}/\text{m}^3$ in deze situatie te overwegen zijn.
- Een cluster van woonbebouwing in het buitengebied waar wonen een belangrijke functie is, is een streefwaarde tussen de 10 en 14 $\text{ou}_\text{e}/\text{m}^3$ te verantwoorden.
- Een woningbouwplan aan de rand van de bebouwde kom in een buitengebied met veel veehouderijen in de omgeving is te beschouwen als het bouwen van een woonwijk met een landelijk karakter. Om deze reden is een streefwaarde tussen de 10 en 14 $\text{ou}_\text{e}/\text{m}^3$ te verantwoorden.
- Bij de planning van grote vinex woonwijken is raadzaam om aan te sluiten bij de streefwaarde voor stedelijke bebouwing van 2 $\text{ou}_\text{e}/\text{m}^3$.

MEMO

aan : Wendela de Ridder
van : Fred Stouthart
datum : 11 maart 2015
afschrift : Petra van Mil, Marcel van der Heijden

onderwerp : Plattelandswoningen, toetsing luchtkwaliteit - fijn stof

Naar aanleiding van de Uitspraak van de RvS van 4 februari 2015 heeft de ODZOB een memo opgesteld. De conclusie is dat "de reikwijdte van de uitspraak van de AbRS van 4 februari 2015 met betrekking tot de plattelandswoning zich beperkt tot luchtkwaliteit en geen invloed heeft op de thema's geluid en geurhinder". Naar aanleiding van een Raadsinformatiebrief zijn vragen gesteld over een specifiek bedrijf. Het betreffende bedrijf is geen overschrijder van de fijn stof grenswaarden omdat niet langer getoetst wordt aan bedrijfswoningen van veehouderijen. De gemeente vraagt zich af hoe dit zich verhoudt tot de memo over plattelandswoningen.

Het antwoord moet gezien worden in het licht van een beleidswijziging van het ministerie van IenM aangaande de registratie van overschrijders van de fijn stof grenswaarden in de NSL monitor. Het gaat daarbij om de veehouderij als overschrijder. Om vast te stellen of een veehouderij overschrijder is of niet, wordt niet langer getoetst aan bedrijfswoningen van naburige veehouderijen, maar alleen aan burgerwoningen. Het kan daardoor voorkomen dat bepaalde veehouderijen geen overschrijders meer zijn: voorheen wel overschrijder omdat getoetst werd op de bedrijfswoning van de naburige veehouderij en nu niet meer omdat alleen nog getoetst wordt op een burgerwoning. Aangezien een plattelandswoning feitelijk een bedrijfswoning is, betekent het voorgaande ook dat bij de NSL registratie van overschrijders niet meer getoetst wordt aan plattelandswoningen. Voor de status van de plattelandswoning heeft de beleidswijziging van de NSL monitor geen gevolgen omdat niet de regels van het NSL gelden, maar die van de Wet plattelandswoningen en de jurisprudentie die daar op 4 februari op volgende.

Dit antwoord komt voort uit de verschillende invalshoeken van waaruit wordt gekeken naar de functie wonen, ieder met z'n eigen wijze van toetsen voor het aspect luchtkwaliteit (fijn stof wat betreft de veehouderij): vanuit milieuregelgeving (vergunningverlening en registratie overschrijders) en vanuit de ruimtelijke ordening (doorwerking van milieuregels, omgekeerde werking). In de milieuregelgeving staat de veehouderij centraal en wordt bij de vergunningverlening een overbelasting van de omgeving voorkomen en de woningen zijn de 'te beschermen objecten'. In de ruimtelijke ordening staat de woning centraal en een goede ruimtelijke ordening moet voorkomen dat woningen worden gebouwd op een locatie waar de milieubelasting te hoog is. De plattelandswoning heeft een aparte status en staat burgerbewoning in bedrijfswoningen bij veehouderijen toe, ook daar waar de milieubelasting te hoog is (voor het aspect fijn stof heeft de RvS daar met de uitspraak van 4 februari 2015 een stokje voor gestoken).

Toelichting

Voor het aspect luchtkwaliteit (fijn stof wat betreft de veehouderij) wordt vanuit verschillende achtergronden gekeken naar de functie wonen, ieder met z'n eigen wijze van toetsen:

1. Vergunningverlening aan veehouderijen.
2. Aanpak overschrijders op basis van het NSL (Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit).
3. Doorwerking van milieuregels in de ruimtelijke ordening (omgekeerde werking).
4. Plattelandswoningen.

In het schema op de volgende pagina worden de verhoudingen tussen de vier benaderingswijzen schematisch weergegeven. Hieronder een toelichting.

ad 1. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning wordt getoetst aan EU-grenswaarden welke zijn opgenomen in het Besluit luchtkwaliteit en in de Verordening ruimte 2014 (provincie). De grenswaarden mogen niet worden overschreden, anders wordt de vergunning geweigerd (tenzij de toename van de fijn stofbelasting in niet betekenende mate is). Burgerwoningen en bedrijfswoningen van naburige veehouderijen zijn gezien vanuit de regelgeving voor luchtkwaliteit zogenaamde "te beschermen objecten". Bij vergunningverlening wordt daarom getoetst aan zowel burgerwoningen als ook aan de bedrijfswoningen van een naburige veehouderij. Bedrijfseigen (plattelands)woningen zijn in die zin geen te beschermen objecten en worden daarom niet beschermd tegen de emissies uit de eigen stallen.

ad 2. Om de luchtkwaliteit te verbeteren hebben het Rijk, de provincies en de gemeenten afspraken gemaakt om er voor zorgen dat de lucht in Nederland schoner wordt. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het NSL is sinds 1 augustus 2009 van kracht en bevat maatregelen om overal in Nederland te voldoen aan de Europese grenswaarden. De maatregelen concentreren zich op het verbeteren van de luchtkwaliteit op plaatsen waar fijn stof boven de Europese norm ligt. De aanpak van het NSL geldt niet alleen voor de industrie of voor verkeer en vervoer, maar ook voor de landbouw. Het NSL is dus gericht op het wegnemen van overschrijdingen. Om de voortgang te monitoren worden overschrijders van de grenswaarde geregistreerd in de NSL-monitor. Deze monitor registreert alleen overschrijders die burgerwoningen overbelasten, dus niet de bedrijfswoningen van naburige veehouderijen (tot voor kort nog wel, maar sinds afgelopen jaar niet meer). Dit in tegenstelling tot de vergunningverlening, waar naast burgerwoningen ook de bedrijfswoningen van naburige veehouders worden getoetst op overschrijding van de grenswaarden. Voor het verschil in toetsen bij de vergunningverlening en de NSL-monitor is een reden. Het wegnemen van overschrijdingen van de grenswaarden op bedrijfswoningen van naburige veehouderijen is welhaast onmogelijk vanwege de bedrijfseigen emissie van die naburige veehouderij.

ad 3. De milieuregels hebben een doorwerking in de ruimtelijke ordening, de zogenaamde omgekeerde werking. Als je niet wilt dat veehouders de grenswaarden voor fijn stof overschrijden, moet je geen woningen bouwen op locaties waar de grenswaarden worden overschreden. Dit is het principe van een goede ruimtelijke ordening op basis waarvan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor (toekomstige) bewoners geborgd moet zijn. De omgekeerde werking wordt – net als bij de vergunningverlening – getoetst bij het oprichten van nieuwe burgerwoningen en bij het oprichten van nieuwe bedrijfswoningen.

ad 4. De plattelandswoning maakt bewoning van een bedrijfswoning door burgers mogelijk. Zou aan de bedrijfswoning niet de titel 'plattelandswoning' worden gegeven, dan zouden burgers daar illegaal wonen.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Bestemmen als burgerwoning zou de veehouderij belemmeren (eigen veehouderij en omliggende veehouderijen), omdat bij vergunningverlening dan aan die 'nieuwe' burgerwoning moet worden getoetst. Het doel van de wet plattelandswoning is om deze strijdigheid van belangen te overbruggen.

Met de Wet plattelandswoningen heeft de plattelandswoning een aparte status gekregen, maar is feitelijk nog een bedrijfseigen woning. De Wet plattelandswoningen maakt het mogelijk om een bedrijfswoning te laten bewonen door burgers zonder de bescherming van een burgerwoning. Hiermee wordt voorkomen dat de regels van een goede ruimtelijk ordening van toepassing zijn welke geen nieuwe woningen toelaten daar waar de fijn stof grenswaarden worden overschreden (omgekeerde werking milieuregels). Voor de bescherming tegen emissies uit stallen van naburige veehouderijen geldt nog een afstand van 50 meter. Anders gezegd: als voldaan wordt aan de afstandseis van 50 meter tot stallen van naburige veehouderijen, dan is het 'oprichten' van een plattelandswoning mogelijk, ook als ter plaatse de milieubelasting te hoog is. De RvS heeft daar nu in de uitspraak van 4 februari voor het aspect fijn stof een stokje voor gestoken. Het risico blijft echter bestaan dat burgers wonende in een plattelandswoning in een overbelaste situatie terecht kunnen komen voor de aspecten geur en geluid.

